

Евелина Милтенова, председател на Асоциацията за допълнително пенсионно осигуряване: Мултифондовете гарантират по-висока втора пенсия

в. Телеграф, стр. 10,11, 02.12.2024

- Г-жо Милтенова, какво ще стане с втората пенсия, ако се въведе т.нар. мултифондов модел? Разбрахме, че Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО) е разработила математически модел.

- Този математически модел бе подготвен от експерти на дружествата, членове на БАДДПО. Целта ни е чрез стриктен математически анализ да съпоставим сегашния модел, който включва инвестиционен портфейл с един рисков профил, с модел, включващ инвестиционни портфейли с различни рискови профили, които следват жизнения цикъл на осигуреното лице. Сравнени бяха различните варианти на бъдещ пенсионен модел на фондовете от втория стълб с различни рискови профили и се изведоха ориентировъчни очаквания за постигане на доходност, какви са рисковете и какъв би бил заместващият доход (бъдещата т.нар. втора пенсия). Основните изводи от това научно изследване са, че е препоръчително сегашният модел да бъде надграден чрез въвеждането на портфейли, следващи жизнения цикъл или т.нар. мултифондов модел. Тази промяна след достатъчно натрупване напред във времето, гарантирано ще доведе до по-висока бъдеща пенсия спрямо текущия модел. Много е важно хората да знаят, че резултатите няма да се видят след година-две, а след по-дълъг хоризонт от време.

- Каква е концепцията за мултифондовете?

- Преминаването към мултифондова система ще оптимизира управлението на пенсионните средства, като се взема предвид възрастта и различните инвестиционни хоризонти на осигурените лица. Основната концепция е да се разделят средствата в универсалния фонд в три подфонда с различни рискови профили: динамичен, балансиран и консервативен.

- По какво ще се различават те?

- Динамичният подфонд ще е предназначен за млади хора, които тепърва започват трудовия си път. Той ще се фокусира върху изграждането на портфейли от по-променливи и подинамични, но високодоходни инвестиции например акции на найразвитите борсови пазари и дялови инструменти на компании с висок растеж. С напредването на възрастта - предложението ни е около 50-ата годишнина на осигуреното лице натрупаните средства да се прехвърлят в балансирания под-фонд, който съчетава по-умерени рискове и доходност. А между три и пет години преди пенсиониране средствата да се насочват към третия подфонд - консервативния, който е като настоящия модел - позволени са инвестиции само в по-нискодоходни активи като държавни облигации и депозити.

- Какви са ползите от такъв модел?

- Този тристепенен модел осигурява баланс между максимална доходност в ранните години на осигуряване и стабилност преди пенсиониране. Той е вдъхновен от добрите практики в международните пенсионни системи, но ще бъде адаптиран към българската реалност.

- Каква доходност се очаква за различните фондове и как тя се сравнява със сегашните пенсионни фондове?

- Доходността на трите подфонда ще бъде различна и съобразена с техните т.нар. рискови профили. Консервативният обикновено осигурява стабилна, но по-ниска доходност в рамките на 2-3% годишно, като това ще се постига чрез инвестиции в активи като държавни депозити и облигации. Балансираният ще предлага умерена доходност от около 5-7% годишно чрез комбинация от акции и облигации. Динамичният ще цели най-висока доходност - около 8-10% или дори повече, благодарение на инвестиции в акции на доказали се компании, бързоразвиващи се фирми от перспективни индустрии, ошондове за недвижими имоти, и други доходносни активи. В сравнение със сегашните пенсионни фондове, които са значително поконсервативни и не разграничават инвестициите според възрастта на осигурените лица, мултифондовете ще предоставят възможност за значително по-висока възвръщаемост; особено за младите хора с дълъг инвестиционен хоризонт.

- Ако мултифондовете бяха въведени от самото начало, как това щеше да се отрази на пенсиите? Какво сочи математическият модел?
- Ако мултифондовете бяха въведени още с началото на тристълбовия пенсионен модел, натрупаните средства в индивидуалните партии на осигурените лица щяха да бъдат значително по-високи. Младите хора с дълъг инвестиционен хоризонт щяха да се възползват от повисоката доходност на динамичните фондове, което би довело до по-големи пенсионни спестявания за изминалия период от над 20 години. Това от своя страна би осигурило по-високи допълнителни пенсии и по-малка зависимост от солидарната система на първия стълб. Освен това устойчивостта на пенсионната система като цяло би била по-добра, благодарение на по-ефективното управление на средствата. Според прогнозите пенсиите биха могли да бъдат почти двойно по-високи спрямо сегашните нива, ако системата беше въведена навреме,
- Какви инвестиционни инструменти ще използва всеки подфонд?
- Всеки подфонд ще е специфичен, съобразено с неговия рисков профил. Консервативният ще се фокусира върху стабилни и нискорискови активи като държавни облигации и инструменти с фиксирана доходност. Балансираният ще комбинира акции и облигации, което ще осигури по-добър баланс между) риск и доходност. Динамичният ще инвестира в по-рискови, но по-доходоносни активи като акции на компании с висок потенциал за растеж, корпоративни облигации и дялове във фондове за недвижими имоти. Тази структура на фондовете ще позволи по-добра диверсификация и оптимизиране на възвръщаемостта, като се гарантира, че парите на осигурените лица са управлявани разумно с основната цел да се натрупа висока доходност в първите поне 20 години от трудовия стаж на човека, докато 3 до 5 години преди пенсиониране да се преминава към консервативна инвестиционна стратегия.
- Ще бъдат ли задължителни мултифондовете или хората ще имат избор?
- Идеята е всеки човек да може да избере подходящ фонд според своята толерантност към риск и инвестиционни цели. За тези, които не са сигурни или не желаят да направят активен избор, системата да осигурява автоматично разпределение чрез насочване към фонда по подразбиране, който е балансираният. Младите хора пък да бъдат насочвани към динамични фондове, докато с напредване на I възрастта техните сред[ства да бъдат автоматично прехвърляни в поконсервативни фондове. Този механизъм гарантира, че дори хората без достатъчни финансови познания или тези, които все още не са сигурни за собствения си избор, ще могат да се възползват от предимствата на системата. А тези, които искат да управляват сами бъдещата си пенсия, ще им бъде дадена възможност да бъдат по-активни - ако например сте лице на 51-52 години, т.е. вече сте за балансирания подфонд, но искате да изберете динамичен с разбиране за по-високия риск и доходност, ще можете да го направите чрез заявление.
- Как ще се гарантира сигурността на парите в динамичните фондове? Какви ще бъдат гаранциите, че в динамичните фондове няма да има опасност да се изгубят пенсионните вноски, например при фалит на дружество, в което фондът има акции?
- И в момента има пълна прозрачност при управлението на средствата на осигурените лица, които се инвестират в публично търгувани финансови инструменти и информация за това се докладва всекидневно на Комисията за финансов надзор. Напомням ви, че средствата на осигурените лица, за разлика от банките и застрахователите, не се смесват с тези на акционерите на пенсионните дружества и се съхраняват в отделни пенсионни фондове. Строгийт регулаторен контрол, който гарантира стабилността на системата в момента, ще бъде продължен. Комисията за финансов надзор ще следи за стриктното спазване на инвестиционните ограничения и управлението на риска. Освен това идеята е средствата да бъдат диверсифицирани, т.е. да бъдат инвестирани в различни активи, за да се сведе до минимум възможността за негативни флуктуации. Математическите изчисления и историята на капиталовите пазари показват, че при динамичния подфонд, дори ако заради някакви световни трусове има спад, той сравнително бързо се компенсира за няколко години след това. Затова и те се препоръчват за младите хора, които имат дълъг осигурителен хоризонт пред себе си. Напомням ви, че пенсионните дружества са задължени да гарантират съгласно Кодекса за социално осигуряване след старта на изплащането на вторите пенсии през 2021 г., че основната бруто вноска

на осигурените лица няма да бъде изгубена. Това означава, че всички платени вноски и такси се гарантират от пенсионните дружества в момента на пенсиониране. Тези , механизми осигуряват стабилност и защита, дори при колебания на финансовите пазари. Във втория стълб всяко осигуряващо се лице има персонална партида и вноските в нея са гарантирани в края на периода на натрупване, няма как да бъдат изгубени. Целта с предлагания модел е техният размер да бъде увеличен, за да се получи в крайна сметка повисока втора пенсия.

- На какъв етап е подготовката за въвеждане на мултифондовете?

- Анализът на законодателството е в напреднала фаза. Работни групи, включващи експерти от Комисията за финансов надзор и представители на пенсионния сектор, обсъждат необходимите промени в Кодекса за социално осигуряване. Готови сме максимално скоро да започнем експертен разговор и със синдикатите, и с работодателите, с ресорните институции. Знаете, че законодателна инициатива имат Министерският съвет и народните представители, така че дебатът тепърва предстои.

- Защо смятате, че сега е подходящият момент за въвеждане на мултифондовете?

- Причините са няколко. Първо, демографската криза и растящите дефицити в държавната пенсионна система създават спешна необходимост от модернизация на пенсионния модел. Второ, информираността на граждани те относно нуждата от лични пенсионни спестявания нараства, което създава по-голям интерес към алтернативни и по-динамични форми на осигуряване. Освен това успешните примери от други държави като Швеция и близката до нас Хърватия показват, че мултифондове те могат да осигурят по високи пенсии и по голяма стабилност. Тази реформа ще направи пенсионната система по-устойчива и ефективна в дългосрочен план, като ще гарантира по-добри условия за всички осигурени лица.

Това е тя:

Евелина Милтенова има над 25 г. професионален опит във финансовия сектор и сферата на инвестициите и капиталовите пазари

През своята кариера е заемала ръководни позиции в изтъкнати международни банки в България, включително ING Bank и Райфайзенбанк (България)

Притежава магистърска степен по финанси от УНСС

Тя е един от първите сертифицирани финансови анализатори (CFA) от 2001 г.

През 2019 г. продължава своето образование, като придобива двойна степен Global Executive MBA от съвместната програма на Австрийския икономически университет във Виена и Carlson School of Management при Университета на Минесота, Миннеаполис

в. Телеграф, 02.12.2024 - <http://www.mediazoom.bg/today.html?do=n55188333>